

PEFC LV 06:2022

Prasības meža apsaimniekošanas grupas sertifikācijai

PEFC Latvijas Padome
Adrese: Melioratoru iela 1, Koknese,
Aizkraukles nov., LV - 5113
E-pasts: info@pefc.lv

Autortiesības

© PEFC Latvijas Padome 2020

Dokumenta autortiesības pieder biedrībai “PEFC Latvijas Padome” (turpmāk tekstā - PEFC Latvija). Šis dokuments ir pieejams PEFC Latvija tīmekļa vietnē www.pefc.lv vai pēc pieprasījuma.

Nevienu šī dokumenta daļu nedrīkst mainīt, grozīt, reproducēt vai kopēt jebkādā formā vai veidā komerciālos nolūkos bez PEFC Latvija atļaujas.

Dokumenta oriģinālā versija ir latviešu valodā. Dokumenta tulkojumu angļu valodā var saņemt PEFC Latvija birojā. Ja rodas šaubas par valodas interpretāciju, noteicošā ir versija angļu valodā.

Dokumenta nosaukums: Prasības meža apsaimniekošanas grupas sertifikācijai

Dokumenta kods: PEFC LV 06:2022

Apstiprinājusi: Biedrība “PEFC Latvijas Padome”

Apstiprināšanas datums: 21.07.2022.

Aktualizēšanas datums: 28.07.2023, 15.12.2023.

Spēkā stāšanās datums: 20.07.2023.

Pārejas periods līdz: 20.07.2024.

Ievads

Grupas sertifikācija ir alternatīva individuālajai sertifikācijai, kas ļauj vairākiem meža īpašniekiem/apsaimniekotājiem brīvprātīgi apvienoties grupā un sertificēties, iegūstot kopīgu sertifikātu, kā arī sadalīt sertifikācijas procesā radušos izdevumus un dalīt kopējo atbildību par meža apsaimniekošanu. Šīs pieejas mērķis ir sadarbības uzlabošana meža apsaimniekošanā starp meža īpašniekiem/apsaimniekotājiem.

PEFC meža apsaimniekošanas prasības, kuras noteiktas **grupas sertifikācijai**, nav zemākas nekā prasības individuālai sertifikācijai.

Šis dokuments ir izstrādāts, lai meža īpašnieki/apsaimniekotāji ar dažādām **meža apsaimniekošanas vienībām** varētu piedalīties kopīgā sertifikācijā.

1. Darbības sfēra

Šis dokuments nosaka prasības meža apsaimniekošanas **grupas sertifikācijai** un ļauj ar vienu **sertifikātu** sertificēt vairākus meža īpašniekus/apsaimniekotājus.

Grupas vadībai ir jāizveido detalizēta vadības struktūra, lai nodrošinātu pareizu **Standarta** un citu piemērojamo meža sertifikācijas sistēmas prasību ieviešanu.

Šis dokuments precizē un atsevišķas nodaļās papildina Latvijas nacionālā PEFC meža apsaimniekošanas standarta PEFC FMS:2022 prasības attiecībā tieši uz **grupas sertifikāciju**. **Grupas sertifikācijā** visos gadījumos ir jāievēro Latvijas nacionālā PEFC meža apsaimniekošanas standarta PEFC FMS:2022 prasības, izņemot **Standarta** 4., 5., 7., 9. un 10. nodaļas prasības, kuras ir noteiktas šajā dokumentā, pielāgojot tās **grupas sertifikācijai**. Grupas līmenī drīkst izpildīt Latvijas nacionālā PEFC meža apsaimniekošanas standarta PEFC FMS:2022 sekojošas prasības: 6.1, 6.2, i3.4.1, i3.4.2, i4.2.3, i1.2.1, i1.2.2, i1.2.3, i1.2.9, i1.2.10, i6.1.1, i6.1.3, i6.2.3, i6.2.4, i6.2.5, i6.3.2, i6.4.1.

2. Normatīvās atsauces

PEFC ST 1002:2018 Prasības meža apsaimniekošanas grupai (Group forest management – requirements).

PEFC FMS:2022 Latvijas nacionālais PEFC meža apsaimniekošanas standarts.

3. Termini un definīcijas

Nozīmīgāko terminu skaidrojumi, kuru definējumi nav iekļauti šajā dokumentā, ir pieejami Latvijas nacionālā PEFC meža apsaimniekošanas standarta 3. nodaļā.

Šī dokumenta kontekstā tiek lietoti šādi terminu skaidrojumi un definīcijas:

3.1 **Akreditācijas iestāde.** Institūcija, kura novērtē, akreditē un uzrauga **sertifikācijas organizācijas**.

- 3.2 **Audits** - sistemātisks, neatkarīgs, dokumentēts process objektīvu pierādījumu iegūšanai un to izvērtēšanai, lai noteiktu, cik lielā mērā audita kritēriji tiek izpildīti (ISO 19011: 2018).
- 3.3 **Dokumentēta informācija**. Informācija, kas jākontrolē un jāuztur organizācijai, izmantojot jebkuru formātu un datu nesēju, no jebkura avota.
- 3.4 **Dokuments, kas apliecina dalību meža sertifikācijas grupā**. **Grupas dalībniekam** izsniegts dokuments, kas attiecas uz grupas **sertifikātu** un kas apliecina, ka uz dalībnieku attiecas **grupas sertifikācijas** darbības sfēra.
- 3.5 **Grupa**. Dalībnieku **grupa**, ko pārstāv **grupas vadība Standarta** ieviešanas un sertifikācijas nolūkos. Starp **grupas dalībnieku** un **grupas vadību** ir jābūt noslēgtam saistošam rakstiskam līgumam.
- 3.6 **Grupas dalībnieks**. Meža īpašnieks/apsaimniekotājs, kuram ir **meža apsaimniekošanas grupas sertifikāts**, un kurš spēj ieviest šī dokumenta un **Standarta** prasības **sertificētajā platībā**.
Piezīme 1: Grupas dalībnieks - meža īpašnieks/apsaimniekotājs var būt jebkura fiziska, juridiska persona vai meža īpašnieku grupa (kooperatīvs), kura piesakās **grupas sertifikācijai** un kurai ir saistošas šī dokumenta un **Standarta** prasības.
- Piezīme 2: Prasības, kuras noteiktas grupas dalībniekam* - meža īpašniekam/apsaimniekotājam, vienādi attiecas uz **plantāciju meža** īpašnieku/apsaimniekotāju, ja nav noteikts savādāk.
- 3.7 **Grupas meža apsaimniekošanas plāns**. Dokumentu, rīku, informācijas sistēmu kopums, kas nosaka mērķus, darbības un kontroles pasākumus. Tas aptver plānotās izmaiņas **grupas** meža apsaimniekošanas sistēmā un **Standarta** prasības, kas tiek izpildītas **grupas** līmenī.
- 3.8 **Grupas sertifikācija**. Sertifikācija **grupā** zem viena PEFC meža apsaimniekošanas sertifikāta.
- 3.9 **Grupas vadība**. Juridiska persona, kas pārstāv **grupas dalībniekus**, ar kopējo atbildību par meža apsaimniekošanas atbilstību **Standartam** un citām piemērojamām meža sertifikācijas sistēmas prasībām **sertificētajā platībā**. Šim nolūkam **grupas vadītājs** izmanto **grupas vadības sistēmu**.
Piezīme: Grupas vadības struktūrai jāatbilst darbībām, dalībnieku skaitam un citiem **grupas** pamatnosacījumiem. To var pārstāvēt viena persona.
- 3.10 **Grupas vadības sistēma**. Savstarpēji saistītu vai mijiedarbojošos **grupas** elementu kopums, lai sasniegtu **Standarta** mērķus un rezultātus.
- 3.11 **Ieinteresētā puse**. Persona, personu grupa vai organizācija, kuru interesē **Standarta** darbības sfēra (piemēram, NVO, zinātnieki vai pilsoniskā sabiedrība u.c.).
- 3.12 **Iekšējais audits**. Sistemātisks, neatkarīgs, dokumentēts process reģistru, faktu vai citas būtiskas informācijas iegūšanai un objektīvai novērtēšanai, lai noteiktu, cik lielā mērā noteiktas prasības ir izpildītas, ko veic pati **grupa** (pirmās puses audits).
- 3.13 **Meža apsaimniekošanas vienība**. Teritorija, kurai ir skaidri noteiktas robežas un kuru apsaimnieko saskaņā ar skaidri definētiem ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķiem, kuri noteikti apsaimniekošanas plānā.
- 3.14 **Monitorings**. Sistēmas, procesa vai darbības statusa noteikšana.
- 3.15 **Sertificēta platība**. **Meža** un/vai **plantāciju meža** teritorija, kas sertificēta atbilstoši Latvijas nacionālajam PEFC meža apsaimniekošanas standartam.
Piezīme: Grupas sertifikācijas kontekstā **sertificētā platība** ir **grupas dalībnieku** meža platību kopējā summa, uz ko attiecas **grupas sertifikāts**.
- 3.16 **Sertifikācijas organizācija**. No ražotāja un patērētāja neatkarīga institūcija, kura piedāvā sertifikācijas pakalpojumus akreditētajās sertifikācijas programmās un novērtē, sertificē un uzrauga **sertifikātu** turētājus.
- 3.17 **Sertifikāts meža apsaimniekošanas grupai** (arī – **sertifikāts**). Dokuments, kas apliecina, ka **grupa** atbilst **Standarta** prasībām un citām piemērojamām meža sertifikācijas sistēmas prasībām.
- 3.18 **Standarts**. Šī dokumenta kontekstā tas ir Latvijas nacionālais PEFC meža apsaimniekošanas standarts.
- 3.19 **Strādājošais**. Strādājošais ir jebkura fiziska persona, kas uz līguma pamata veic noteiktu darbu darba devēja t.sk. pakalpojuma sniedzēja vadībā, viesstrādnieki, kā arī pašnodarbinātas personas.
- 3.20 **Tieši ietekmētā ieinteresētā puse**. Persona vai personu grupa, kuru varētu tieši skart izmaiņas dzīves un/vai darba apstākļos **Standarta** ieviešanas rezultātā.

Piezīme. Tieši ietekmētās ieinteresētās puses ietver vietējos iedzīvotājus, pašvaldības, pakalpojumu sniedzējus, **darbiniekus** utt. Taču **Standarta** izpratnē, piemēram, NVO, zinātnieki vai pilsoniskā sabiedrība, kura interesējas par **Standarta** priekšmetu, nav pielīdzināma **tieši ietekmētai ieinteresētai pusei**.

4. Grupas organizācijas konteksts

4.1 Izpratne par ieinteresēto pušu vajadzībām un gaidām

4.1.1 Grupas vadībai ir jāidentificē:

- a) **ieinteresētās puses** un **tieši ietekmētās ieinteresētās puses**, kas ir saistošas **grupas vadības sistēmai**, un
- b) saistošās **ieinteresēto pušu** un **tieši ietekmēto ieinteresēto pušu** vajadzības un gaidas.

4.2 Grupas vadības sistēmas darbības sfēras noteikšana

4.2.1 **Grupas vadībai** ir jānosaka **grupas vadības sistēmas** robežas un piemērojamību, lai noteiktu **grupas vadības sistēmas** darbības sfēru.

4.2.2 Darbības sfēra ir pieejama kā **dokumentēta informācija**.

4.3 Grupas vadības sistēma

4.3.1 **Grupas vadībai** savā **grupas vadības sistēmā** ir jāiekļauj prasība, ka visiem **grupas dalībniekiem** ir jābūt iekļautiem iekšējā **monitoringa** un **iekšējā audita** programmā.

4.3.2 **Grupas vadībai** ir jānodrošina, ka gadījumos, kad tiek tirgoti meža izcelsmes materiāli, uz kuriem neattiecas meža apsaimniekošanas grupas **sertifikāts**, ir ieviesta sertificēta PEFC koksnes piegādes ķēdes sistēma.

5. Pienākumi, atbildības un pilnvarojumi

5.1 Grupas vadības pienākumi un atbildības.

Šādām **grupas vadības** atbildībām un pienākumiem ir jābūt definētiem:

- a) ieviest un uzturēt efektīvu **grupas vadības sistēmu**, kas aptver visus **grupas dalībniekus**;
- b) pārstāvēt **grupu** sertifikācijas procesā, tostarp saziņā un sadarbībā ar **sertifikācijas organizāciju**, sertifikācijas pieteikuma iesniegšanā un līgumattiecībās ar **sertifikācijas organizāciju**;
- c) izveidot rakstiskas procedūras **grupas vadībai**;
- d) izveidot rakstiskas procedūras jaunu **grupas dalībnieku** uzņemšanai. Uzņemšanas procedūrai ir jāietver vismaz šādu faktu pārbaudi: pieteikuma iesniedzēja kontaktinformācija, informācija par meža īpašumtiesībām un meža platību;
- e) izveidot rakstiskas procedūras to **grupas dalībnieku** sertifikāta apturēšanai un izslēgšanai no **grupas**, kuri nenovērš/nenoslēdz neatbilstības. **Grupas dalībnieku**, kas izslēgts no jebkuras **grupas sertifikācijas** neatbilstību dēļ, nevar pieņemt **grupā** ātrāk kā 12 mēnešus pēc izslēgšanas;
- f) saglabāt **dokumentētu informāciju** par:

- **grupas vadības un grupas dalībnieku** atbilstību **Standarta** prasībām un citām piemērojamām meža sertifikācijas sistēmas prasībām;
- visiem **grupas dalībniekiem**, tostarp viņu kontaktinformāciju, meža īpašuma identifikāciju un lielumu;
- **sertificēto platību**;
- iekšējā **monitoringa** programmas īstenošanu, tās pārskatīšanu un veiktajām preventīvajām un/vai korektīvajām darbībām;

g) noteikt divpusējas saistības ar visiem **grupas dalībniekiem**, pamatojoties uz saistošu rakstisku vienošanos, kas ietver **grupas dalībnieku** apņemšanos ievērot **Standartu**. **Grupas vadībai** ir jābūt rakstiskam līgumam vai citam rakstiskam dokumentam ar visiem **grupas dalībniekiem**, kas paredz **grupas vadības** tiesības veikt un pieprasīt īstenot jebkādas korektīvas vai preventīvas darbības, kā arī ierosināt jebkura **grupas dalībnieka** izslēgšanu no sertifikācijas darbības sfēras gadījumā, ja ir neatbilstība **Standartam**;

Piezīme. Prasības attiecībā uz “saistošu rakstisku vienošanos” un “rakstisku līgumu vai citu rakstisku dokumentu ar visiem **grupas dalībniekiem**” var izpildīt arī noslēdzot rakstisku vienošanos starp meža īpašnieku/apsaimniekotāju vai kooperatīvu, ja šī organizācija var pierādīt, ka tai ir juridiskas pilnvaras pārstāvēt **grupas dalībniekus** un ja tās saistības un līguma noteikumi un nosacījumi ir izpildāmi;

h) nodrošināt visiem **grupas dalībniekiem dokumentu, kas apliecina dalību meža sertifikācijas grupā**;

i) sniegt visiem **grupas dalībniekiem** informāciju un norādījumus, kas nepieciešami, lai ieviestu un uzturētu **Standarta** un citu piemērojamo meža sertifikācijas sistēmas dokumentu prasības;

j) novērst neatbilstības, par kurām ziņojuši **grupas dalībnieki** un kuras identificētas saskaņā ar citiem PEFC sertifikāciju veidiem, nevis ar konkrēto **grupas sertifikāciju**, nodrošinot to novēršanu visiem **grupas dalībniekiem**;

k) īstenot iekšējā **monitoringa** programmu, kas paredz **grupas dalībnieku** atbilstības sertifikācijas prasībām izvērtēšanu;

l) īstenot ikgadēju **iekšējā audita** programmu, kas aptver gan **grupas dalībniekus**, gan **grupas vadību**;

m) veikt **grupas sertifikācijas** vadības pārbaudi un rīkoties saskaņā ar pārbaudes rezultātiem;

n) nodrošināt pilnīgu sadarbību un atbalstu, lai efektīvi reaģētu uz visiem **sertifikācijas organizācijas, akreditācijas iestādes**, Starptautiskā PEFC vai PEFC Latvija pieprasījumiem pēc attiecīgiem datiem, dokumentācijas vai citas informācijas saistībā ar auditiem, ļaujot piekļūt **grupas** meža platībai un citiem ar **grupu** saistītiem objektiem, kam ir saistība ar formālu auditu vai pārbaudi vai cita vieda saistība ar **grupas vadības sistēmu**.

5.2 Grupas dalībnieku pienākumi un atbildības

5.2.1 **Grupas dalībniekiem** ir jābūt noteiktiem šādiem pienākumiem un atbildībām:

a) nodot **grupas vadībai** saistošu rakstisku vienošanos, kas ietver apņemšanos ievērot **Standarta** un citu piemērojamo meža sertifikācijas sistēmas dokumentu prasības;

Piezīme: Prasību par “rakstisku vienošanos” un **grupas dalībnieku** “apņemšanos” izpilda arī jau esošas organizācijas vai **grupas** apņemšanās un rakstiska vienošanās vai **grupas dalībnieku** līdzdalība, piemēram, meža īpašnieku/apsaimniekotāju kooperatīvs, ja organizācija var pierādīt, ka tai ir juridiskas pilnvaras pārstāvēt tās biedrus.

- b) **grupas dalībnieki**, kas izslēgti no jebkuras **grupas sertifikācijas**, nevar pieteikties dalībai **grupā** 12 mēnešu laikā pēc izslēgšanas;
- c) sniegt **grupas vadībai** informāciju par iepriekšējo dalību citā **grupā**;
- d) ievērot **Standarta** un citu piemērojamu sertifikācijas sistēmas prasības, kā arī **grupas vadības sistēmas** prasības;
- e) nodrošināt pilnīgu sadarbību un atbalstu, lai efektīvi atbildētu uz visiem **grupas vadības** vai **sertifikācijas organizācijas** pieprasījumiem attiecībā uz nepieciešamajiem datiem, dokumentāciju vai citu informāciju saistībā ar formāliem auditiem vai pārbaudēm, ļaujot piekļūt mežam un citiem objektiem, kam ir ietekme vai saistība ar attiecīgo **grupas vadības sistēmu**.
- f) informēt **grupas vadību** par neatbilstībām, kas konstatētas saskaņā ar citiem PEFC sertifikāciju veidiem, nevis ar konkrēto **grupas sertifikāciju**;
- g) īstenot nepieciešamās korektīvās un preventīvās darbības, ko noteikusi **grupas vadība**.

5.2.2 **Grupas dalībniekam** ir jāveic meža inventarizācija saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

5.3 Aņņemšanās un politika

5.3.1 **Grupas vadībai** ir jāaņņemas:

- a) ievērot **Standartu** un citas piemērojamās sertifikācijas sistēmas prasības;
- b) integrēt **grupas sertifikācijas** prasības **grupas vadības sistēmā**;
- c) nepārtraukti pilnveidot **grupas vadības sistēmu**;
- d) nepārtraukti atbalstīt **grupas dalībniekus** zemes/mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas uzlabošanā.

5.3.2 Punktā 5.3.1 minētās **grupas vadības** aņņemšanās var būt daļa no **grupas vadības** politikas, un tām pēc pieprasījuma ir jābūt publiski pieejamām kā **dokumentētai informācijai**.

5.3.3 **Grupas dalībniekiem** ir jāaņņemas:

- a) ievērot **grupas vadības sistēmas** noteikumus;
- b) ieviest **Standarta** prasības savā darbībā savā teritorijā.

6. Plānošana

Grupas vadībai ir jāatbilst visām **Standarta** 6. nodaļā ietvertajām prasībām. Standarta punktu 6.1 un 6.2 prasības var tikt izpildītas **grupas** līmenī. Turklāt:

6.1 Ja **grupa** plāno veikt izmaiņas **grupas vadības sistēmā**, šīs izmaiņas ir jāiekļauj **grupas meža apsaimniekošanas plānā**.

6.2 Ja **grupa** nolemj izpildīt kādu no **Standarta** prasībām **grupas** līmenī, šīs prasības ir jāatspoguļo **grupas meža apsaimniekošanas plānā**.

7. Resursi, kompetence, komunikācija, sūdzības, dokumentēta informācija un sertifikācijas paziņojumu lietošana

7.1 Resursi

Grupas vadībai ir jānosaka un jānodrošina **grupas vadības sistēmas** izveidei, ieviešanai, uzturēšanai un nepārtrauktai uzlabošanai nepieciešamos resursus, piemēram, **strādājošo** skaits, tehniskais nodrošinājums.

7.2 Kompetence

7.2.1 Personai/-ām, kura pārvalda **grupu**, ir jābūt atbilstoši kompetencei un zināšanām, lai ieviestu **Standarta** un citas piemērojamās sertifikācijas sistēmas prasības.

7.2.2 **Grupas vadībai** ir jānodrošina, ka **strādājošie**, atbilstoši to veicamajiem darbiem, ir saņēmuši pietiekamu informāciju un/vai apmācību par ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu (t.sk. apmācības par meža bioloģiskās daudzveidības veicināšanu un/vai īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, meža atjaunošanu, kopšanu, u.c.).

7.3 Komunikācija

7.3.1 Iekšējā un ārējā komunikācija, kas attiecas uz **grupas vadības sistēmu**, ir jānosaka **grupā** (par ko, kad, ar ko, kā komunicēt).

7.3.2 **Grupas vadībai** ir jāuztur komunikācija ar **ieinteresētajām pusēm** un **tieši ietekmētajām ieinteresētajām pusēm** par ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu un jāsniedz atbildes uz jautājumiem, saglabājot **dokumentētu informāciju**.

Piezīme: Dokumentēta informācija ietver sanāksmju protokolus, ja tādi tiek gatavoti, kā arī savstarpējo vēstuļu apmaiņu.

7.3.3 Iekšējai komunikācijai ir jāietver vismaz šādi jautājumi:

- a) **grupas vadības** politika;
- b) **Standarta** prasības;
- c) **grupas dalībnieku** ieguldījumu **grupas vadības sistēmas** efektivitātē un ilgtspējīgā meža apsaimniekošanā, tostarp priekšrocības, ko sniedz **grupas** darbības uzlabošana;
- d) **grupas vadības sistēmas** prasību neievērošanas sekas.

7.3.4 Rakstiska informācijas apmaiņa ir jāsaglabā vismaz 5 gadus.

7.4 Sūdzības.

7.4.1 **Grupas vadībai** ir jāizveido atbilstoša sistēma sūdzību un strīdu risināšanai saistībā ar grupas pārvaldību un ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas darbībām.

7.4.2 Rakstiskas sūdzības par grupas pārvaldību un meža apsaimniekošanu tiek izskatītas un uz tām jāatbild. Sūdzību un/vai strīdu risināšana veicama saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

7.5 Dokumentēta informācija

7.5.1 Lai nodrošinātu **Standarta** un šī dokumenta prasību izpildi, ir jāizstrādā **dokumentēta informācija**, kas attiecas uz **grupas vadības sistēmu** un atbilstību **Standarta** un šī dokumenta prasībām. Šai **dokumentētajai informācijai** ir jābūt pieejamai un piemērotai lietošanai, kur un kad tā ir vajadzīga, un tai ir jānodrošina attiecīga konfidencialitāte, tai ir jābūt aizsargātai pret nepareizu vai negodīgu lietošanu.

7.5.2 Dokumentācijā atbilstoši darbību apjomam un intensitātei ir jāietver vismaz šādas dokumentētas procedūras:

- a) augu aizsardzības līdzekļu un/vai mēslošanas līdzekļu lietošana, uzskaitē (platības, kurās izmantoti augu aizsardzības līdzekļi un/vai mēslošanas līdzekļi, produktu nosaukums, aktīvās sastāvdaļas nosaukums un izmantotais daudzums);
- b) preventīvās darbības, lai izvairītos no naftas, degvielas un citu ķīmisko vielu noplūdēm, kā arī avārijas darbības noplūdes gadījumā, nodrošinot šo vielu savākšanu;
- c) darba aizsardzības prasības un kontrole atbilstoši veicamā darba veidam;
- d) **monitoringa** programma, tostarp **monitoringa** biežums/periodiskums un rādītāji.

Piezīme: Šajā punktā noteiktās dokumentētas procedūras var tikt izstrādātas **grupas** līmenī.

7.5.3 **Grupās vadībai** ir jāievieš, periodiski jāpārskata un/vai jāatjaunina 7.5.1. un 7.5.2. punktā minēto **dokumentēto informāciju**.

7.6. Sertifikācijas paziņojumu lietošana

7.6.1 Paziņojumu “100% PEFC sertificēts (“100% PEFC certified”)” var norādīt pārdošanas dokumentos, lai informētu klientus, kuriem ir derīgs PEFC koksnes piegādes ķēdes sertifikāts, tā apliecinot, ka produkti nāk no sertificētiem mežiem un/vai citiem avotiem, kurus Starptautiskais PEFC atzīst par atbilstošiem PEFC sertifikācijai, piemēram, materiālu, kurš nāk no **plantāciju mežiem**, kuriem piemēro **Standarta** prasības.

1.piezīme: Visi PEFC sistēmā lietoto paziņojumu veidu tulkojumi latviešu valodā ir pieejami PEFC tīmekļa vietnē: www.pefc.org.

2.piezīme: Sertifikācijas paziņojumus par produktu izcelsmi no sertificētām **meža apsaimniekošanas vienībām** drīkst lietot tikai tās **grupas**, kurām ir PEFC atzīts **sertifikāts**, kas izsniegts atbilstoši šim **Standartam**.

7.6.2 **Grupās vadība vai dalībnieks** ar paziņojumu “100% PEFC sertificēts” (“100% PEFC certified”) vai ar citu sistēmas paziņojumu drīkst pārdot tikai tos produktus, kuri iegūti **sertificētās platībās**. Gadījumos, kad **grupās vadība vai dalībnieks** pārdod vēl citus produktus, kuri ir ārpus sertifikācijas darbības sfēras, tos pārdod kā nesertificētus.

7.6.3 **Grupās vadībai** ir jāapkopo un jādokumentē informācija par visiem pārdotajiem produktiem.

7.6.4 **Grupās vadībai** un/vai **dalībniekam** saistošos pārdošanas dokumentus ir jāuzglabā vismaz piecus gadus visiem produktiem, kas pārdoti kā PEFC sertificēti, ietverot vismaz šādu informāciju: pārdevēja un pircēja nosaukumu un adresi; pārdošanas datumu; produkta nosaukumu un aprakstu (piemēram, lapkoki, skujskoki, malka); pārdoto apjomu (vai daudzumu), sertifikāta kodu numuru un paziņojumu “100% PEFC sertificēts” (“100% PEFC certified”).

7.6.5 **Grupās vadība** un/vai **dalībnieks** saziņā ar klientiem, kuriem ir PEFC koksnes piegādes ķēdes sertifikāts, iekļauj informāciju par sertifikācijas statusu produktiem, kuri tiek pārdoti kā sertificēti.

8. Apsaimniekošanas darbības

8.1 **Grupās vadībai** ir jāplāno, jāievieš un jākontrolē saistošie procesi, lai :

- a) nodrošinātu atbilstību šī dokumenta un **Standarta** prasībām;
- b) ieviestu 6. nodaļā noteiktās prasības.

Piezīme: Visas prasības attiecībā uz apsaimniekošanas darbībām ir iekļautas Latvijas nacionālajā PEFC meža apsaimniekošanas standartā PEFC FMS:2022.

8.2 Plānošanu, ieviešanu un uzraudzību ir jāveic:

- a) definējot nepieciešamos procesus un tiem atbilstošus kritērijus;
- b) ieviešot procesu uzraudzību saskaņā ar noteiktajiem kritērijiem;
- c) saglabājot atbilstošo **dokumentēto informāciju**, lai varētu apliecināt, ka procesi ir veikti, kā plānots.

9. Apsaimniekošanas darbību novērtējums

9.1 Iekšējais monitoring (monitorings un novērtēšana)

9.1.1 Nepārtrauktai iekšējā monitoringa programmai, kura var tikt izstrādāta **grupas** līmenī, ir jānodrošina pārlicību, ka **grupas** veiktā meža apsaimniekošana atbilst šī dokumenta un **Standarta** prasībām. Programmā jāiekļauj prasības:

- a) kam ir jābūt pakļautam **monitoringam** un novērtējumam;
- b) **monitoringa** metodes, novērtēšana, analīze, lai nodrošinātu datu ticamību;
- c) cik bieži jāveic **monitorings** un novērtēšana;
- d) kad **monitoringa** un novērtēšanas rezultāti jāanalizē un jāizvērtē;
- e) kādai **dokumentētai informācijai** jābūt, lai pierādītu rezultātus.

9.1.2 **Grupās vadībai** ir jānovērtē **grupas vadības sistēmas** sniegumu un efektivitāti saistībā ar šī dokumenta un **Standarta** prasību ieviešanu.

9.1.3 **Grupās vadībai** ir regulāri jāveic meža resursu **monitorings** un to apsaimniekošanas izvērtēšana, tai skaitā ekoloģiskās, sociālās un ekonomiskās ietekmes novērtēšana, un **monitoringa** rezultāti ir jāatspoguļo plānošanas procesā. Ekoloģiskās, sociālās un ekonomiskās ietekmes novērtēšanu var veikt **grupas** līmenī.

Piezīme. **Monitoringu** var veikt **grupas vadība** vai arī izmantot citu kompetento iestāžu veiktā **monitoringa** rezultātus. Piemēram, ja meža veselības stāvokļa **monitorings** tiek veikts valsts/reģionālā līmenī, un tā rezultāti ir pieejami **grupās vadībai**, prasības mērķis tiek sasniegts, neveicot atsevišķu **monitoringu** katrā **meža apsaimniekošanas vienībā**.

9.1.4 **Grupās vadībai** ir jāveic komerciāliem mērķiem realizēto nekoksnes meža produktu **monitorings** un kontrole.

9.1.5 **Grupās vadībai** ir jāveic regulārs darba apstākļu (darba vides) **monitorings** un, ja nepieciešams, jāplāno pasākumi apstākļu uzlabošanai.

9.2 Iekšējais audits

Nepārtraukta iekšējās **uzraudzības** programma nodrošina pārlicību par **grupas vadības** atbilstību **Standartam**.

9.2.1 **Grupās vadībai** ir jāizveido un jāievieš darbību mērogam un intensitātei atbilstošu ikgadēju **iekšējā audita** programmu, lai pārlicinātos, vai **vadības sistēma** tiek efektīvi ieviesta un uzturēta atbilstoši **Standarta** prasībām, pašas **grupas** noteiktajām prasībām, kā arī šī dokumenta prasībām, kuras izvirzītas **grupas vadības sistēmai**.

9.2.2 **Grupas vadībai** ir jāizveido **grupas vadības sistēma**, kas nodrošina **Standarta** ieviešanu **grupas dalībnieku** līmenī.

9.2.3 **Iekšējai audita** programmai ir jāaptver **grupas vadību** un visus **grupas dalībniekus**. **Grupas vadība** ir jāauditē katru gadu. Dalībniekus **iekšējam auditam** var atlasīt, balstoties uz izlases principu.

9.2.4 **Iekšējai audita** programmai, atbilstoši darbību mērogam un intensitātei, ir jāietver vismaz:

- a) audita programma(-as) plānošanu, izveidošanu, ieviešanu un uzturēšanu, nosakot auditēšanas biežumu, metodes, atbildības sadalījumu, prasības auditu plānošanai un ziņojumu sagatavošanai, ņemot vērā attiecīgo procesu nozīmi un iepriekšējo auditu rezultātus;
- b) audita kritēriju un darbības sfēras noteikšanu katram auditam;
- c) auditoru kompetence (zināšanas mežsaimniecībā, zināšanas par PEFC saistošajiem standartiem);
- d) iekšējo auditoru atlasīšanu un **iekšējo auditu** veikšanu, nodrošinot taisnīgu un objektīvu auditēšanas procesu (iekšējais auditors var būt arī **grupas dalībnieks**, kurš veic auditora funkcijas un var nodrošināt taisnīgu un objektīvu auditēšanas procesu, lai arī tā darba specifika un kvalifikācija neatbilst auditora profesijai),
- e) auditoru izvēli un **iekšējo auditu** veikšana, nodrošinot audita procesa objektivitāti un neatkarīgu novērtējumu;
- f) prasību, ka **iekšējo auditu** rezultāti ir jāpaziņo attiecīgās **grupas vadībai**;
- g) prasību, ka **dokumentēta informācija** ir jāsaglabā kā pierādījums par **iekšējā audita** programmas īstenošanu un **iekšējā audita** rezultātiem.

9.3 Iekšējā audita programmas dalībnieku atlase

9.3.1 **Iekšējā audita** programmā attiecībā uz dalībnieku atlasīšanu ir jāiekļauj šādas procedūras:

- a) paraugkopas lieluma noteikšana (9.3.2, 9.3.3);
- b) paraugkopas kategoriju noteikšana un iedalījums (9.3.5.);
- c) **grupas dalībnieku** atlases procedūra, kas balstīta uz risku izvērtēšanu (9.3.6.).

9.3.2 Ir jāaprēķina **grupas dalībnieku** paraugkopas lielumu. Paraugkopas lielumam pamatā ir kvadrātsakne no **grupas dalībnieku** skaita: ($y=\sqrt{x}$), noapaļojot uz augšu līdz veselam skaitlim.

9.3.3 Gadījumā, ja **grupā** piedalās organizācijas vai apakšgrupas, piemēram, meža apsaimniekotājs vai kooperatīvs, kuram ir savi biedri, šādām apakšgrupām **iekšējais audits** ir jāveic katru gadu, un paraugkopas lielums apakšgrupas ietvaros tiek aprēķināts tāpat kā **grupā** - kā kvadrātsakne no apakšgrupas biedru skaita ($y=\sqrt{x}$).

9.3.4 Paraugkopas lielumu **grupā** vai apakšgrupā, kas aprēķināts punktā 9.3.2. un 9.3.3, var izmainīt, pamatojoties uz:

- a) riska novērtējuma rezultātiem;
- b) **iekšējo auditu** vai iepriekšējo sertifikācijas **auditu** rezultātiem;
- c) iekšējā **monitoringa** programmas kvalitāti/uzticamību;
- d) tehnoloģiju izmantošanu, kas ļauj apkopot informāciju par atsevišķām prasībām;

Piezīme: Tehnoloģijas var palīdzēt apliecināt atbilstību atsevišķām **Standarta** prasībām vai arī atvieglot uz risku balstītu atlasī. Šādas tehnoloģijas var būt, piemēram, satelītu dati vai droni.

e) citu līdzekļu izmantošanu informācijas iegūšanai.

Piezīme. Viens no veidiem varētu būt **grupas dalībnieku** aptauja, kurā tiek sniegta pietiekama informācija par attiecīgajām darbībām.

9.3.5 Paraugkopas kategorijas ir jānosaka un jāsadala, pamatojoties uz riska novērtējuma rezultātiem. Riska novērtējumā izmantotie rādītāji atspoguļo **Standarta** darbības jomu un sadala risku katram indikatoram zemā, vidējā un augstā līmenī, kā arī nosaka punktu skaitu riska līmeņa aprēķināšanai. Risku ir jānovērtē pēc 1.tabulā norādītajiem riska indikatoriem, un šī novērtējuma rezultātā katram **grupas dalībniekam** tiek noteikts riska līmenis (kategorija):

- zems riska līmenis 0 – 3 punkti
- vidējs riska līmenis 4 – 8 punkti
- augsts riska līmenis 9 vai vairāk punkti

1. tab.

Nr.	Riska indikators	Riska līmenis		
		Zems (0)	Vidējs (1)	Augsts (2)
1	Kopējā apsaimniekotā meža platība, ha	0 - 100	100 - 1000	Vairāk kā 1000
2	Pieredze meža apsaimniekošanā	8 gadi vai vairāk	3 – 7 gadi	Mazāk kā 3 gadi
3	Konstatēto neatbilstību skaits darba aizsardzībā pēdējo 3 gadu laikā	0	1 - 3	4 vai vairāk
4	No ieinteresētajām pusēm saņemto negatīvo komentāru skaits pēdējo 2 gadu laikā	0	1 - 3	4 vai vairāk
5	Kompetento valsts institūciju konstatēto likuma pārkāpumu skaits pēdējo 2 gadu laikā	0	1 - 3	4 vai vairāk
6	Meža apsaimniekošanas darbus veic PEFC sertificēti darbuņēmēji	Visi darbuņēmēji ir sertificēti atbilstoši PEFC darbuņēmēju standartam PEFC LV MDS	Darbus veic gan PEFC sertificēti, gan nesertificēti darbuņēmēji	Neviens no darbuņēmējiem nav sertificēts atbilstoši PEFC darbuņēmēju standartam PEFC LV MDS
7	Pieredze meža apsaimniekošanas sertifikācijā	Sertificēts vairāk kā 5 gadus	Sertificēts 3 – 5 gadus	Sertificēts mazāk kā 3 gadus

9.3.6 **Grupās vadībai** ir jāizveido riska pieejas procedūra **iekšējā audita** paraugkopas atlasē, iekļaujot tajā nosacījumu, ka vismaz 25% no **grupas dalībnieku** paraugkopas tiek atlasīti nejauši, un citus **iekšējā audita** dalībniekus izvēlas, pamatojoties uz riska novērtējuma rezultātiem: 10% dalībnieku izvēlas no zema riska kategorijas, 20% no vidēja un 45% no augsta riska kategorijas. Visi skaitļi ir jānoapaļo uz augšu līdz tuvākajam veselajam skaitlim.

9.4 Vadības sistēmas pārskats

9.4.1 Ikgadējā **vadības sistēmas** pārskatā ir jāiekļauj vismaz šāda aktuālā informācija:

- a) iepriekšējos **vadības sistēmas** pārskatos aprakstīto darbību statusu;
- b) izmaiņas ārējos un iekšējos jautājumos, kas attiecas uz **vadības sistēmu**;
- c) **grupas** darbības rezultāti, tostarp neatbilstības un korektīvās darbības, **monitoringa** un novērtējuma rezultāti un **auditu** rezultāti;
- d) iespējas nepārtrauktai sistēmas uzlabošanai, paredzot nepieciešamos uzlabojumus.

9.4.2 **Vadības sistēmas** pārskatā ir jāietver lēmumi attiecībā uz nepārtrauktām sistēmas uzlabošanas iespējām un nepieciešamību pēc jebkādam izmaiņām **grupas vadības sistēmā**.

9.4.3 **Grupās vadībai** ir jā saglabā **dokumentētu informāciju** kā pierādījumu **vadības sistēmas** pārskatu rezultātiem.

10. Vadības sistēmas uzlabošana

10.1 Neatbilstības un korektīvās darbības

10.1.1 Konstatējot neatbilstību, **grupas vadībai**:

- a) ir atbilstoši jā rīkojas:
 - jāplāno darbības, lai neatbilstības kontrolētu un labotu;
 - iespēju robežās jānovērš neatbilstības radītās sekas
- b) ir jāizvērtē nepieciešamību pēc korektīvām darbībām, lai novērstu neatbilstību atkārtotās riskus citur:
 - izvērtējot neatbilstību;
 - nosakot neatbilstības cēloņus;
 - izvērtējot, vai līdzīga neatbilstība var atkārtoties un parādīties citviet;
- c) ir jāplāno nepieciešamos pasākumus;
- d) ir jāpārskata korektīvo darbību efektivitāte;
- e) ir jāveic izmaiņas **grupas vadības sistēmā**, ja nepieciešams.

10.1.2 Korektīvajām darbībām ir jābūt atbilstošām, lai iespēju robežās novērstu konstatēto neatbilstību radīto ietekmi.

10.1.3 **Grupās vadībai** ir jā saglabā **dokumentēta informācija** par neatbilstību un veiktajiem neatbilstības novēršanas pasākumiem, kā arī par visu korektīvo darbību rezultātiem.

10.1.4 **Grupās vadībai** ir jāveic **iekšējo auditu grupas dalībniekam**, kurš ir bijis izslēgts no **grupas sertifikācijas**, pirms šim dalībniekam ļauj atkārtoti iestāties **grupā**. **Iekšējais audits** netiek veikts ātrāk kā 12 mēnešus pēc izslēgšanas.

10.2 Nepārtraukta vadības sistēmas uzlabošana

Grupas vadībai ir nepārtraukti jāuzlabo ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas **vadības sistēmas** atbilstība, piemērotība un efektivitāte un ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas prakse.

11. Grupas sertifikācijai saistošās Standarta prasības

Latvijas nacionālā PEFC meža apsaimniekošanas standarta PEFC FMS:2022 nodaļa	Grupa sertifikācijai saistošās Standarta PEFC FMS:2022 un šī dokumenta PEFC LV 06:2022 prasības
1. Nodaļa Standarta darbības sfēra	Saistošas Standarta 1. nodaļas un šī dokumenta 1. nodaļas prasības
2. Nodaļa Normatīvās atsauces	Saistošas Standarta 2. nodaļas un šī dokumenta 2. nodaļas prasības
3. Nodaļa Terminu un definīcijas	Saistošas Standarta 3. nodaļas un šī dokumenta 3. nodaļas prasības
4. Nodaļa Vispārējās prasības vadības sistēmai	Saistošas tikai šī dokumenta 4. nodaļas prasības
5. Nodaļa Vadība	Saistošas tikai šī dokumenta 5. nodaļas prasības
6. Nodaļa Plānošana	Saistošas Standarta 6. nodaļas un šī dokumenta 6. nodaļas prasības
7. Nodaļa Resursi, kompetence, komunikācija, sūdzības, dokumentēta informācija un sertifikācijas paziņojumu lietošana	Saistošas tikai šī dokumenta 7. nodaļas prasības
8. Nodaļa Apsaimniekošanas darbības	Saistošas Standarta 8. nodaļas un šī dokumenta 8. nodaļas prasības
9. Nodaļa Apsaimniekošanas darbību novērtējums	Saistošas tikai šī dokumenta 9. nodaļas prasības
10. Nodaļa Vadības sistēmas uzlabošana	Saistošas tikai šī dokumenta 10. nodaļas prasības